

PRENUMERATA:

Miesięcznik we Lwowie 900 Mk.

na
w
ny
za

Wydawca: **Kurjer Lwowski**
Księgarnia „Zagajnik”
ul. Chocimskiej 1. 15. Lwów.

Reklamacje owarło woi.
i od opłaty pocztowej.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

Ceny ogłoszeń

Za pierwszą linijkę 100 Mk. Po kro-
sach i komunikaty 13) Mk.
Drobne ogłoszenia za każdy
wyraz 20 Mk.

Przez 14 dni w tygodniu tekstow-
ych po omie 130 Mk.

Ogłoszenia na niedzielę i świę-
ta o 50 procent drożej.

Ogłoszenia reklamowe, o 100% droż-
sze. „Kurjer Lwowski” wychodzi
o godz. 6 rano następnego.

Redakcja przy ulicy Chocimskiej 1. 15. Administracja przy ulicy Chocimskiej 1. 24. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji
otwarte codziennie od godz. 6. rano do 7. wieczór. — Adres dla telegr.: „Kurjer”, Lwów. — Reklamacje nie zwraca się. — Terz. redakc. 18.
W Wroczawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Wódok 19. oraz Adm. „Gazety Lud.” ul. Świątokrzyska 17

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

54 głos. większości za rządem Nowaka.

Kłeska prawicowej anarchii.

Prawica straciła bezpowrotnie znaczenie w Państwie.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Już rano Sejm za-
ładnił się nader licznie przybyłymi posłami, mi-
mota w żadnym prawie klubie nie było komple-
tu. Przez całe popołudnie trwały posiedzenia ko-
misji, które zresztą nie miały faktycznie racji by-
tu, albowiem sprawy na komisjach rozważane,
wymagają całych tygodni przygotowania, a Sejm
obecny żywot swój kończy.

Co się tyczy wczorajszego posiedzenia Sej-
mu, to rzeczą naturalną, że punktem kulminacyj-
nym było exposé premiera. Było ono krótkie,
zwięzłe, ujęło tylko najważniejsze zagadnienia i
wywołało jak najlepsze wrażenie. To też nie
wywołało dłuższej dyskusji i kluby sejmowe o-
graniczyły się na ogół do deklaracji. Jedynie p.

Skulski uważał za stosowne wykazać swą pra-
wicowość w tak gwałtowny sposób, że poza-
zdrościłby mógł mu jej ks. Lutostawski.

Po złożeniu deklaracji wicemarszałek Osie-
cki zarządził głosowanie. Rezultat głosowania,
wyrażający się 54 głosami większości za formułą
zgłoszoną przez K. P. K., a w treści swej dala-
cej poparcie rządowi p. Nowaka, nie był dla nikogo
niespodzianką. **Prawica doskonale zdawała so-
bie sprawę, że przegrała na całej linii i że nie po-
zostaje jej nic innego, jak poddać się obecnej sy-
tuacji w Sejmie i kraju, jaka się wytworzyła w
ciągu przesilenia.**

Sytuacja ta nie sprzyja anormalnym poczy-
naniom prawicy.

ma podstawy zupełnie pewne. — Dążeniem
naszym będzie znalezienie dla społeczeństwa
krajowego zdrowego kredytu i odciążenie w
ten sposób skarbu państwa od działań właściwie
nie leżących w sferze jego działalności. Rząd zda-
je sobie dokładnie sprawę, że tak pojętych zadań
w ciągu kilku miesięcy nie wykona. Ale chciałby
już zacząć wprowadzać w życie zdrowe zasady
polityki gospodarczej i finansowej, której w przy-
szłości każdy rząd trzymać się będzie musiał.

STOSOWANIE MĄDREJ OSZCZĘDNOŚCI.

Fundamentalnym warunkiem ekonomicznej
pomyślności państwa jest oszczędność i to osz-
zczędność jak najdalej posunięta, twarda i nieustop-
liwa, taka, jakąśmy już widzieli u naszych mini-
strów skarbu, a przede wszystkim u osłabłego
z nich. **Oszczędność tę zachowamy jak najro-
skliwiej.**

Jednakże nie będziemy zapominać, że osz-
zczędność ta nie może być stosowana czysto me-
chanicznie, że nie może ona szkodzić państwu i
że jest rzeczą czynników rządzących skrupulatnie
rozważać, co jest koniecznością państwową do-
brze rozumiałą, a co z punktu widzenia pań-
stwowego zbytekiem.

KOSZTA BUDOWY PAŃSTWA PONIOSA RÓWNIEŻ NASTĘPNE POKOLENIA.

Budujemy państwo od fundamentów. przy-
czem wiele rzeczy nie jesteśmy w stanie stwe-
rzyć jako jedno pokolenie. Musimy przeto ciężary
fundowania państwa rozłożyć na następne poka-
lenia. Ponieważ wiele doniosłych zadań nie można
odłożyć na później, jak np. troski o podniesienie
i rozszerzenie naszej oświaty, troski o rozszerze-
nie i sprawność naszej komunikacji, ponieważ nie
możemy zaniedbać reform społecznych i social-
nych, bo zaniedbanie tych rzeczy uniemożliwiłoby
właśnie podniesienie się gospodarcze państwa,
przeto musimy tak skonstruować finansowe pod-
stawy tych prac, aby i przyszłe pokolenia party-
cypowały w ponoszeniu płynących stąd ciężarów.

EKSPOSE MIN. SKARBU — W JESIENI.

Na wrześniowej sesji Wysokiego Sejmu mi-
nister skarbu wystąpi ze szczegółowym progra-
mem, opartym na wyżej wspomnianych zasa-
dach i zażąda dużych ofiar, bez których udro-
wienie naszych finansów jest niewykonalne.

DROŻYZNĘ BĘDZIE RZĄD ZWALCZAŁ CAŁĄ SIŁĄ.

Nie mogę pominąć milczeniem jednego ele-
mentarnego, groźnego objawu naszego powojen-
nego życia społecznego, a mianowicie rosnące

Exposé prem. dr. Nowaka. Gabinet czynu nie słowa.

Warszawa. (PAT). Wysoki Sejmie! Mam
zaszczyt przedstawić utworzony rząd. Sam ten
wyraz mówi, że zadaniem naszym jest rządzić
państwem, co też czynić będziemy, opierając się
przytem na obowiązujących ustawach i na u-
chwałach Wysokiego Sejmu. Byłoby rzeczą jał-
ową zapuszczać się w szczegóły i dawać słowny

obraz czynów, jakie mają nastąpić, tembardziej,
że sztuka rządzenia polega właśnie na czynach, a
nie na słowach. Istnieją jednak zagadnienia pań-
stwowe tak doniosłe i tak zasadniczego znacze-
nia, że jest obowiązkiem rządu, prezentującego się
Wysokiemu Sejmowi, sprecyzować swoje wobec
tych kwestji stanowisko.

Program finansowego podniesienia Państwa.

Siła wewnętrzna państwa musi dźwignąć skarb. Trudna sytuacja wymaga dużych ofiar.

Pierwszą z takich kwestji są finanse pań-
stwa, które podobnie, jak za poprzednich gabi-
netów, będą jedną z głównych trosk rządu. Siła
rzeczy muszą się ograniczyć do ustalenia głów-
nych zasad, które będą wylicznymi linjami na-
szej polityki skarbowej

Zadania państwa muszą być unormowane za-
sobem środków, które państwo ma do rozporze-
dzenia, a za tem idzie ścisły podział na zadania
konieczne, których wykonanie nie może być od-
łożone bez nadwężenia samych podstaw pań-
stwowości i gospodarczego życia kraju i także,
które bez względu na ich wagę i znaczenie be-
dą musiały oczekiwać swojej kolei do chwili, kie-
dy zasoby państwa, oraz zasoby kredytu we-
wnętrznego i zewnętrznego pozwolą przystąpić
do ich realizacji.

Maszyna państwowa nie może stanąć ani na
moment.

ZWIĘKSZENIE PODATKÓW.

To też wysiłki rządu muszą być skierowane
także ku wydobyciu od obywateli wszystkich
środków niezbędnych dla zaspokojenia koniecz-
ności państwowych, przyczem będziemy ciągle pil-
nie baczyć, aby śruba podatkowa nie nadwężyła
samych warstatów pracy i nie osłabiła ich wy-
dajności.

WYSZUKANIE KREDYTU KRAJOWEGO.

Rozwój naszego życia gospodarczego, któ-
ry w pewnych dziedzinach można nazwać
świetnym przez swój zbyt ścisły związek
ze skarbem państwa i maszyną drukarską,

z każdym dniem drożyzny. Dotychczasowe zabiegi około jej zwalczania przekonały nas ostatecznie, że drożyzna nie jest problemem samodzielnym, lecz tylko jednym z przejawów gospodarczego stanu państwa i nie może być trakto-

wana odrębnie i w oderwaniu od podłoża, oraz warunków, w których się rozwija. Zdając sobie z tego sprawę, problemu tego, tak głęboko wrzynającego się w nasze życie społeczne, nie spuścimy z oka.

nie jest powołany w dziele ekonomicznej odbudowy Wschodu.

Stosunek Polski do zagranicy.

Rząd nie pozwoli na uszczuplenie granic Państwa.

Niesłychanie doniosłym dziełem rządu jest nasza polityka zagraniczna, której zresztą zasady i dążenia są zresztą zupełnie jasne i proste. Czegoż my bowiem chcemy?

Chcemy żyć w spokoju, chcemy pracować, być użytecznymi dla siebie i dla drugich. Ale

chcemy żyć w słusznym nam się należących obecnie naszych granicach, a uszczuplić się nie damy żadną miarą.

Aby był nasz zabezpieczony, musimy być sami silni i to pod każdym względem, i musimy mieć przyjaciół, na których moglibyśmy polegać.

OPARCIE SIŁY NA PRZYJAZNI Z ZAGRANICĄ.

Przyjać takich mamy i fundamentem naszej polityki zewnętrznej jest nasza wierna przyjaźń z wielkim narodem francuskim, zadokumentowana ścisłym przymierzem z Francją (brawa), jest nią nasz sojusz z Rumunią (brawa), a także porozumienie z państwami bałtyckimi (brawa), z którymi łączy nas oczywista wspólność interesów. Do tego dodać należy dobre stosunki sąsiedzkie z Czechosłowacją i stały kontakt z Małą Ententą. (Głos: Niech i oni się o to starają).

Żywimy też przekonanie, że wszystkie państwa, które biorąc udział w wojnie światowej, razem z Francją wskrzesiły Polskę i zmasowały tem zbrodnię jej rozbioru, przedewszystkiem więc Anglija, Ameryka, Włochy i Japonja, jak najprzyjaźniej są wobec Polski usposobione i nadal rozumieć będą potrzeby naszego kraju, a dążeniem naszym będzie, aby stosunki nasze z temi państwami coraz bardziej się zaczęły.

Ze wszystkimi naszymi sąsiadami chcemy żyć jak najlepiej. Dotychczasowy przebieg niedawno rozpoczętych rokowań z Niemcami pozwala spodziewać się pomyślnego ich wyniku. Pragnęlibyśmy, aby stosunki nasze z Rosją i Ukrainą utrwaliły się na zasadach ścisłego przestrzegania traktatu pokojowego, a każdy wyraz pokojowych dążeń ze strony państw tych spotka się z przychylnym stanowiskiem rządu polskiego.

NIEMA INNYCH DAŻENI NAD POKOJOWE.

Pragniemy z nieulegającą wrażliwością szczerością pokoju, czego dowodem jest np. okoliczność, że zapowiedziana

demobilizacja rocznika 1899 r. właśnie dobiega końca.

Co więcej, nietylko, iż nie mamy zamiarów wojennych, ale właśnie nikt więcej, niż Polska

Rozbudowa wewnętrzznego życia w państwie.

SPRAWA AUTONOMJI DLA WSCH. MAŁO-POLSKI.

Wysoki Sejm w dniu 26. lipca wezwał rząd, aby bezzwłocznie, a w każdym razie przed zakończeniem prac obecnego Sejmu przedłożył projekt ustawy o samorządzie, zwłaszcza w województwach o mieszanej ludności. Uchwała ta dotyczy w pierwszym rzędzie Wschodniej Małopolski. Będzie to bardzo ważny i pożądanym wstęp do wypełnienia luki w naszym życiu państwowym, która winna być w najkrótszym czasie definitywnie załatwiona.

Kwestję Wileńszczyzny rozstrzygnęły ostatecznie wybory do Sejmu wileńskiego, i chodzi już tylko o sfinalizowanie wysnutych stąd konsekwencji.

PRETENSJE LITEWSKIE.

Stosunek nasz z Litwą musi być traktowany cierpliwie i wyrozumiale, niemniej jednak ze ścisłym przestrzeganiem przysługujących nam praw.

PRZYSPIESZENIE RATYFIKACJI UKŁADU Z WATYKANEM!

Dążąc do ustalenia stosunków w państwie, rząd doloży starań, aby układ ze Stolicą Apostolską, przewidziany w art. 114. konstytucji, regulujący stosunek państwa do Kościoła, w jak najkrótszym czasie doszedł do skutku i był przedłożony Wysokiemu Sejmowi do ratyfikacji.

POLSKA JEST SILNA, NIECH SIĘ DOWIE ŚWIAT.

Po świecie błąka się jeszcze, choć już dość nęśmiało bajka

bajka o agresywności Polski.

Sądę, że powstała ona stąd, że zbyt długo polskość była bezbronna i Polak zność musiał wszelkie gwałty, przyczem nawet protest i krzyk był u zbrodnię mu poczytywane.

Świat się zanażdo przyzwyczaił do naszej bezbronności.

Must się jednak z tem oswoić, że jesteśmy wolni i niezależni i że szanując głęboko wolność innych narodów, jesteśmy jednak gotowi odzyskanej niepodległości bronić do upadłego (brawa)

MNIEJSZOŚCI NARODOWE.

W naszej konstytucji wszelkie mniejszości narodowe mają zastrzeżone należne im prawa, i o ile twardo i nieustępliwie będziemy przestrzegać, aby obywatele Polski stali bez zastrzeżeń na gruncie państwowości polskiej, to z drugiej strony zasadą naszą jest, aby każdy obywatel państwa polskiego czuł się w niem narodowo i kulturalnie u siebie.

WZMOCNIENIE USTROJU ADMINISTRACYJNEGO.

Jedną z głównych trosk każdego rządu jest upraszczanie i doskonalenie administracji państwowej. Ma ono u nas bardzo wiele niedomagań, niewątpliwie, ale jednak istnieje i działa. Rząd zrobi wszystko, co możliwe dla jak najszybszego jej udoskonalenia, szczególnie na kresach.

POLEPSZENIE BYTU URZĘDNIKÓW.

Mówiąc o administracji, nie mogę pominąć tych, których działalność decyduje o jej sprawności. Rząd wymagając od urzędników oddania wszystkich sił państwu, zwróci baczną uwagę na ich materialne położenie, nie tracąc równocześnie z oczu możliwości finansowej państwa.

TROSKA O SĄDOWNICTWO.

Doceniając w pełni szczytne zadanie wymiaru sprawiedliwości, rząd w równej mierze zajmie

HJALMAR BERGMAN.

42

Ostatnia wola jaśnie pana.

Ze szwedzkiego przełożyła Józefa Klemensiewiczowa.

(Ciąg dalszy).

— Ach, fe! otrząsnęła się zarumieniona, a lzy nabiegły jej do oczu. Teraz poznała głos Rogera, który mówił: Chylę czoło przed orzeczeniem takiego znawcy, naturalnie i zauważę tylko, że mnie się ona wydaje nieco naiwna.

— To ma być błąd? Co do mnie, nigdy nie znośiłem przemądrzałych, gdyż albo diabeł niemi rządzi, niby jakim klechą, albo są takie wstydlive, że nie można postąpić ani kroku.

To przynajmniej mogło być dowcipne, chociaż Blandzia nie rozumiała, gdyż ten idiota Roger śmiał się, aż się drzwi trzęsły. A potem powiedział coś, czego nie dosłyszała.

Tymczasem Piotrowi uprzykrzyło się czekać i wydrapał się na górę.

— Blandziu, gdzie jesteś?

Ona miała ochotę w ciemności przemknąć się koło niego i zbiegnąć ze schodów, bo przecież odpowiedzieć nie mogła, stojąc tak blisko drzwi — a jeżeli on znów się odezwie swoim basem, usłysza go bezwątpienia.

Piotr zatarł zapałkę: już nie było co myśleć o przemknieniu się obok niego niespostrzeżenie, więc dała mu znak, aby się zachował cicho.

— Podłuchujesz? szepnął z miną niemile zdziwioną, lecz odszedł na palcach. Blandzia znów mogła słyszeć, co tam mówiono.

— Psia mać! myślę, że to byłoby coś dla panów, bo przecie bez posagu nie zostawi jej jaśnie pan, skoro ma być jego córka.

— Ja rzekam się swoich bezwątpienia świętych widoków i zostawiam wolne pole kuzynowi Wilhelmowi.

Nie, dziękuję — dziękuję — zadowolnię się wrażeniem, jakie wywarłem na małej, że o mały nie siadła na kolanach Rogera. Powtóre muszę przyznać, że taki związek — z prawej czy lewej ręki — obrażałby moją wysoko rozwiniętą moralność!

— Brawo! bon!

— O czym oni mówią? szepnął Piotr. Wielkie jego oczy stały się słupem i mrugał nimi pomieszany.

— Proszę — mówię teraz zupełnie poważnie — rzecz jest taka: pokrewieństwo między mną a rzeczoną damą jest natury dość niejasnej. Niektórzy utrzymują, że jesteśmy kuzynostwem, gdy inni znowu, niestety, insynuują istnienie bliższego związku krwi. Tato i nasz czcigodny pan wujaszek mieli być współzawodnikami do względów pięknej Mimi. A jakkolwiek wuj zwyciężył... —

— Psia mać! — zawołał Jonsson.

— A zatem istnieje ryzyko, że związek między mną a piękną Blandią podsunąłby należało pod rubrykę... —

Dziko, zajadle, wściekle, niby tur rzucił się Piotr do drzwi, wyważył je i wpadł między rozszmianą trójkę, siedzącą wśród dynu tytoniu i pary ponczu. Blandzia słyszała krzyki, uderzenia pięści o stół, gniewny, huczący bas Piotra, pytania, kłatwy.

W słabym blasku lampy widziała poprzeczną belkę dachu. Nigdy nie mogła wyjść na strych, aby nie rzucić strwożonem okiem na tę belkę. Przed wielu, wielu laty miał się na niej ktoś powiesić — niewiadomo kto. Strach ją ogarnął, kąciki ust opadły.

Wtem ostry głos nagle przedarł się poprzez hałas wewnętrzny.

— Kto, u diabła, mógł wiedzieć, że mała podsłuchuje!

Blandzia krzyknęła i uciekła.

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY.

Piotr, Blandia i Jakób.

Piotr Hyttenius nie dał się zbyć, nie dał się uspokoić żadnymi tłumaczeniami, żadnymi prośbami, wogóle nie dał do siebie mówić. Opełtał go szal nieledwie.

— Co, do kaduka, chcesz, abyśmy zrobili? Przeprzeć publicznie?

— Nie, nie, to znaczyłoby znowu upokorzyć dziewczę.

Czegóż chce tedy? Czy mają wszystko uznać jako źle zrozumiane? Lub mają powiedzieć, że pili za dużo? Wogóle co, do diabła, mają zrobić?

Gotowi byli rzeczywiście zrobić, jak on uzna za najlepsze, bo wstydzili się, chociaż przekonani byli, że najwięcej winna ta, która podsłuchiwała. Nie mówiąc już o Piotrze, który powinien był mieć na tyle rozumu, aby ją ostrzedz z awczasu.

(C. d. n.).

się położeniem sędziów. A kiedy już mówię o sadownictwie, to zaznaczę dążenie rządu do unifikacji wymiaru sprawiedliwości, do usunięcia niezgodnych z potrzebami życia polskiego pozosta-

łości ustaw zaborczych, u wprowadzenia sądów przysięgłych w całym państwie, do ułatwienia i przyspieszenia wymiaru sprawiedliwości przez podniesienie kompetencji sądów pokoju.

Rząd przeprowadzi wybory bezstronnie.

Wreszcie największą naszą troską i najważniejszym zadaniem jest przygotowanie przeprowadzenia wyborów do przyszłego Sejmu w uchwalonym przez Sejm terminie jesennym.

Będzie to główne nasze zadanie.

Wybory przeprowadzi rząd jedynie pod kątem widzenia dobra państwa, bezpartyjnie i z drobiazgową bezstronnością polityczną. (brawa. P. Rosset: Co znaczy to pierwsze zdanie?) zapewniając każdemu obywatelowi swobodne wypowiedzenie się i słuchamy każde nadużycie, skądkolwiekby ono wychodziło. Stoiemy przed Wysokim Sejmem, który dzieli się na stronnictwa polityczne, z którego każde na swój sposób dąży do spełnienia swoich ideałów dla dobra Ojczyzny. Naród lub państwo, któreby miało jedno tylko stronnictwo polityczne, bardzo szybko utonąłoby w marazmie. Jeżeli jest coś mniej pożytecznego dla państwa, to chyba tylko zbytne rozwodnienie myśli politycznej i rozdrobnienie jej na zbyt wielką ilość stronnictw.

Co do rządu, to Wysoki Sejm może być pewien, że nie będzie robić polityki żadnego ze stronnictw, że jednak będziemy wdzięczni każdemu z nich za inicjatywę, która da się na korzyść państwa obrócić.

Jesteśmy rządem pozaparlamentarnym i zdajemy sobie z tego sprawę, że nie możemy mieć

tego oparcia w Sejmie i tego poparcia, jakie jest udziałem rządu parlamentarnego. Jednakże skoro rząd parlamentarny nie mógł przyjąć obecnie do skutku, a groźna luka musiała być wypełniona rządem pozaparlamentarnym do załatwienia konieczności państwowych, to jednak jako taki rząd ma prawo zwrócić się do Wysokiego Sejmu z prośbą o udzielenie nam swojego poparcia, jak jest niezbędne do załatwienia chociażby tylko konieczności państwowych.

PRZEDŁOŻENIE EKSPOSE.

W przemówieniu swoim nie dotknąłem wielu zagadnień szczególnego znaczenia, a uczyniłem to umyślnie, gdyż w dzisiejszym exposé pragnąłem przede wszystkim uwypuklić te sprawy, które w pierwszym rządzie rząd zająć się musi. Zresztą zaś będzie rząd prowadził rzeczy, będące w toku zgodnie z obowiązującymi ustawami i uchwałami Wysokiego Sejmu. Po wyborach, gdy zbierze się nowy Sejm i na ławach sejmowych zasiadziecie panowie jako odrodzeni posłowie (wesołość), usłyszycie zapatrywanie nowego rządu na wszystkie kwestje, dotyczące całości życia państwowego. Rząd obecny ogranicza się do wymienionych zasadniczych wytycznych działania i przedkłada je Wysokiemu Sejmowi.

Deklaracje klubów sejmowych.

Votum zaufania wyrażono bez dyskusji.

Warszawa. (PAT.) Na wstępie posiedzenia marszałek oświadczył, że otrzymał od prezydenta ministrów zawiadomienie o mianowaniu nowego gabinetu. Zabrał głos prezydent ministrów Nowak i wygłosił exposé.

ZJEDN. POS. ŻYD. OŚWIADCZA SIĘ ZA GABINETEM.

W dyskusji pierwszy przemówił p. Thon, oświadczając, że w exposé korzystne wrażenie uczynił ustęp o mniejszościach narodowych. Stronnictwo mowcy nie odmawia rządowi zaufania, mowca jednak stwierdza, że stronnictwo jego nie żywi tego zaufania dla wszystkich członków gabinetu.

Z. L. N. ODMAWIA RZĄDOWI ZAUFANIA.

P. Głabiński oświadcza, że rząd p. Nowaka zawdzięcza swoje istnienie naruszeniu przez pana Naczelnika Państwa procedury zwyczajowej państw konstytucyjnych (okrzyki na lewicy). Na czele min. sprawiedl. stoi człowiek znany ze swej partyjności. Tekę ministra spraw zagr. objął ze względów partyjno-politycznych człowiek, który będzie czynnikiem rozstroju. Dla szeregu ministerstw mianowano kierowników. Z tych powodów stronnictwo mowcy odmawia rządowi zaufania.

P. P. S. ZA RZĄDEM DR. NOWAKA.

P. Barlicki zaznacza, że stronnictwo mowcy nie uważa obecnego rządu za rząd, za który partia mogłaby przyjąć ściślejszą odpowiedzialność, oczekuje jednak od rządu polityki pokojowej, bezstronności w czasie wyborów, wyteżonej działalności w walce z drożyzną. Dalej stronnictwo mowcy oczekuje od rządu stanowczej i rozumnej decyzji w sprawie Galicji wschodniej. Pragnąc uniknąć dalszego przesilenia, stronnictwo nie odmawia rządowi zaufania.

KLUB DUBANOWICZA ZAPOWIADA OPOZYCJĘ.

P. Dubanowicz oświadcza, że stronnictwo mar. chrześc. lud. wobec gabinetu p. Nowaka zajmuje stanowisko zajęte już co do gabinetu p. Śliwińskiego. Te same powody zmuszają klub

NChL. do podjęcia bezwzględnej opozycji wobec nowego rządu.

P. S. L. UDZIELI GABINETOWI POPARCIA.

P. Witos. (PSL.) przypomina, że klub PSL. dwukrotnie w czasie przesilenia zwracał się do stronnictw z propozycją utworzenia gabinetu parlamentarnego. Propozycję odrzucono, a wówczas klub poparł rząd p. Śliwińskiego, a kiedy rząd ten obalono, wystąpił przeciw kandydaturze p. Koriantego, chcąc oszczędzić Polsce walk wewnętrznych i przesilenia państwowego.

Stronnictwo udzieli gabinetowi p. Nowaka poparcia, pod warunkami: 1) Rząd przeprowadzi wybory do Sejmu i Senatu w ustalonym terminie, 2) Zapewni wolność w czasie akcji wyborczej, 3) Wykona ustawy uchwalone przez Sejm, a w szczególności ustawę o reformie rolnej.

N. Z. L. ODMAWIA ZAUFANIA.

P. Skulski oświadcza, że w porównaniu do rządu p. Pomikowskiego jest nowy rząd znacznie słabszy i jest dalszym ciągiem rządu p. Śliwińskiego. Ponieważ rząd ten jest jednostronny, a szereg tek obsadzono nieodpowiednio, klub mowcy nie może głosować za votum zaufania. Mowca oświadcza, że klub nie będzie głosował przeciw konieczności państwowym.

WYZWOLENIE DAJE VOTUM ZAUFANIA.

P. Woźnicki kładzie specjalny nacisk na dotrzymanie terminu wyborów. Gdyby termin nie został dotrzymany, wówczas stanowisko stronnictw popierających rząd uległoby zmianie i stronnictwa te przeszłyby do najostrzejszej opozycji. Mowca domaga się bezstronności i czystości wyborów, cofnięcia rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, aby na zebraniach poselskich przemawiali tylko posłowie. Jeżeli postępowanie rządu zgodne będzie z jego programem, to uzyska poparcie klubu stałe, a obecnie klub będzie głosował za votum zaufania.

CHADĘCJA ODMAWIA ZAUFANIA.

P. Czerniewski oświadcza imieniem swego klubu, że nie może mu udzielić zaufania.

POSEL—CHULIGAN.

Wicemarszałek Moraczewski stwierdza, że p. Czerniewski użył wyrażenia, iż Naczelnik Państwa wywołał anarchję, za co przywołuje go do porządku. Wyraża wogóle ubolewanie, że takie zdania mogą być wypowiedzane.

NPR. GŁOSUJE ZA GABINETEM.

P. Chądzyński sądzi, że najważniejszą koniecznością jest zakończenie przesilenia. Przewodni składowi gabinetu stronnictwo mowcy ma pewne zastrzeżenia i nie bierze za gabinet odpowiedzialności, ale głosować będzie za jego poparciem. Stronnictwo nie będzie głosować przeciw konieczności państwowej, a poza tym zastrzeżę sobie wolną rękę.

WNIOSEK KPK. O WYRAŻENIE ZAUFANIA.

P. Federowicz zgłasza następujący wniosek: Mając pełne zaufanie do osoby pana prezydenta ministrów, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmie do wiadomości exposé pana prezydenta ministrów.

STAPIŃSKI ZA GABINETEM WALKI Z PRAWICĄ.

P. Stapiński oświadcza, że p. Nowak został powołany na stanowisko prezydenta ministrów przez żywioły konserwatywne, ale mowca wyraża nadzieję, że odróżni on gdzie prawda, a gdzie kłamstwo, gdzie miłość dla kraju i będzie z całej siły zwalczać prawicę (wrzawa, śmiechy i oklaski).

P. ROSSET NIE MOŻE PRZYŁOŻYĆ SWEJ „MIESZCZAŃSKIEJ PIECZĘCI“.

P. Rosset stwierdza, że nieliczne jego stronnictwo usiłowało utrzymać w Sejmie centrum i nie dopuszczać do starć pomiędzy lewicą a prawicą. Obecne stanowisko swoje uzależniło stronnictwo od składu i programu rządu. Program p. Nowaka przedstawia się tak, że mowca tę sprawę pominie, a co do składu rządu ma pewne zarzuty. My poprzemy nowy rząd, ale pieczęcią naszą nie możemy przypieczętować rządu, który w tej chwili powinien być inaczej skonstruowany.

KLUB MATAKIEWICZA NIE GŁOSUJE.

P. Matakiewicz oświadcza, że klub jego wstrzyma się od głosowania nad votum zaufania.

NIEMCY UDZIELI VOTUM ZAUFANIA.

P. Spickerman oświadcza, że klub posłów niemieckich jest za udzieleniem rządowi votum zaufania, ponieważ prezydent Nowak jest pierwszym prezydentem, który poruszył sprawę mniejszości narodowych.

P. ks. Okoń wyraża rządowi zaufanie.

SEJM UDZIELIŁ VOTUM ZAUFANIA GABINETOWI DR. NOWAKA.

W głosowaniu przyjęto wniosek p. Federowicza o przyjęcie do wiadomości exposé prezydenta ministrów

193 głosami przeciw 139.

*

Przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym. Cała ustawa przyjęta w trzecim czytaniu.

P. Meisner referował sprawę noweli do ustawy inwalidzkiej.

Po oświadczeniu wicem. Markowskiego, dalszą dyskusję odroczone do posiedzenia dzisiejszego.

ZNIESIENIE STANU WYJĄTKOWEGO W MAŁOPOLSCE.

Przystąpiono do nagłego wniosku p. Żulawskiego o zniesienie stanu wyjątkowego w Małopolsce.

P. Lieberman oświadcza, że stan wyjątkowy, wprowadzony w Małopolsce w chwili wybuchu wojny przez austriacką Radę ministrów, dotychczas istnieje. Mowca proponuje odpowiednią ustawę, która postanawia zniesienie stanu wyjątkowego w Małopolsce, wprowadzonego rozporządzeniem austr. Rady ministrów w lipcu 1914. W głosowaniu ustawę przyjęto jednomyślnie w drugim i trzecim czytaniu.

Następne posiedzenie w piątek, o godz. 2. po południu.

Reakcja gotuje się do boju.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 2. sierpnia.

Nowo utworzony gabinet p. Nowaka stanie jutro przed Sejmem! Prawica prowadzi przeciw niemu prawie taką samą zażartą kampanję, jak swego czasu przeciw gabinetowi Śliwińskiego. Okazuje się, że nie osoba „radykalisty“ Śliwińskiego była powodem kampanji przeciw jego gabinetowi, ale fakt, że ten gabinet był uniezależniony od reakcji sejmowej. P. Nowak nie jest ani radykałem, ani ludowcem, jest poczciwym sobie neo-konserwatystą krakowskim, przywiązany i broniącym obecnego ustroju społecznego, a jednak endecja zwraca się przeciw niemu gwałtownie, bo p. Nowak nie jest na endeckiej służbie.

Wskutek tego należy oczekiwać na jutrzejszym posiedzeniu gwałtownej kampanji przeciw gabinetowi Nowaka. Od czasu „desygnowania“ rowego prezydenta na komisji głównej, sytuacja o tyle się zmieniła, że ponoć p. Rosset zdołał już przejść do obozu antynowakowego. Powodem ma być to, że p. Nowak zatrzymał na stanowisku ministra spraw zagranicznych p. Narutowicza, a na stanowisku min. sprawiedliwości p. Makowskiego. Przeciw tym ministrom prowadzi prawica największą kampanję, poświęcając niemal zupełnie niedawnego jeszcze swego pupila p. Michalskiego, który po ujawnieniu 100-miljardowego deficytu, przestał być zbawcą ojczyzny.

Oczywista rzecz, że p. Narutowicz i p. Makowski są tylko pretekstem. Prawica będzie każdy rząd walić, który nie stanie się jej ekspozyturą partyjną. Gdyby to było w mocy prawicy — to onaby jutro wywołała nowe przesilenie gabinetowe i naraziła kraj na nową szkodę i niebezpieczeństwo.

Tymczasem prawica zadowolnić się musi walką „zasadniczą“ na tle nadchodzących wyborów. Głównym chorążym tej walki jest obecnie niewątpliwie p. W. Korfanty, który wczoraj ogłosił manifest „do rodaków“ i wezwał ich do walki „o prawo i praworządność“. Prawo i praworządność brzmią na ustach takiego awanturnika, jakim jest p. Korfanty śmieśznie i cynicznie, tak jak śmieśznym i cynicznym był p. Korfanty w czasie tego całego przesilenia.

Ciekawe jest atoli pytanie, dlaczego p. Korfanty wyrósł w obecnej chwili na herolda prawicowego obozu? Trudno przecież uwierzyć, aby endecy i chadecy, znający zazwyczaj dokładnie przeszłość ludzi, nie zdawali sobie sprawy z tego, kim jest p. Korfanty i co oni ryzykują, łącząc się z tym awanturnikiem i cynikiem.

Powodem wysuwania Korfantego jest najpierw absolutny brak ludzi w prawicowym obozie. Dmowski się od polityki zupełnie odsunął i zakopał się w swoim pałacu pod Poznaniem. — Dmowski jest człowiekiem europejskim i rozumie doskonale, że pod hasłami takiego zoologicznego nacjonalizmu, jaki uprawiają endecy w Polsce, nie można rządzić takim wielkim i skomplikowanym organizmem, jakim jest Polska. Przeto Dmowski sam się ponoć odsuwa od pierwszej roli w polityce, bo rozumie, że jego ultra-nacjonalistyczna przeszłość mogłaby skomplikować w wielu wypadkach politykę polską. Poza Dmowskim endecy ludzi wybitnych właściwie nie mają, bo Głabiński jest miernotą, St. Grabski jest człowiekiem nieprzytomnym, Lutosławski jest średniowiecznym fanatykiem, Seyda jest aroganckim nadętym pecherzem, a Wierzbicki doskonale się czuje i doskonale wychodzi na obronie prywatnych interesów wielkich fabrykantów.

Obóz chadecki ma na czele albo takich podstępnych jezuitów duchownych, jak ks. arc. Teodorowicz, zakulisowa sprężyna wszelkich intryg przeciw demokracji i Naczelnikowi Państwa, albo takich studentów politycznych, jak p. Dubanowicz, albo takich pomyslowych warcholów, jak p. Czerniewski.

Przeto endecy i chadecy, czyli zjednoczona reakcja, nie mają ludzi sztandarowych, przemawiających do fantazji ogółu i dlatego z „bezpartyjnego“ awanturnika zrobili swego herolda, pragnąc legendę górnośląską wyzyskać dla swych celów partyjnych. P. Korfanty syt pieniędzy, zrobionych w niedawnym czasie, idzie teraz na ka-

rijerę polityczną i dlatego chętnie daje się wysuwać jako „konkurent Piłsudskiego“. To p. Korfantemu imponuje!

Następnie reakcja nosi się z zamiarami przeniesienia do nas ruchu faszystowskiego, który także „piękne rezultaty“ wydaje we Włoszech (już miesiąc trwa tam przesilenie z powodu słabości władz wobec faszystów). Jednym słowem, reakcja, nie mając oparcia w społeczeństwie, chce nadrabiać terrorem. Endecy-faszyci już pracują w Poznańskim, a teraz przygotowuje się „grunt ideowy“ dla tego ruchu w całej Polsce. Z jaką to lubością opisują wybryki terorystyczne we Włoszech różne dwugroszówki, dając za wzór Polsce, jak się robi „porządek w kraju“. Jednym słowem, jesteśmy w fazie propagandy, a potem przejdzie się do czynu. Za kapitalistyczne i obszarnicze pieniądze znajdują się rewolwery i karabiny w rękach rozmaitych „narodowych“ opryszków, aby terroryzować spokojnych obywateli.

A któż lepiej nadaje się na wodza terrorystów, jeżeli nie p. Korfanty, który przebył taką doskonałą praktykę na Śląsku? Stąd popularność tego „syna ludu“ u obszarników, kapitalistów, kleru i wszystkich czarnych duchów współczesnej Polski.

Cały ten interes ma tylko jeden mankament, a mianowicie, że kij ma dwa końce. Kto chce wołować z swymi przeciwnikami politycznymi rewolwernerem — ten z pewnością od niego zginie. Pp. obszarnicy i kapitaliści mają daleko więcej do stracenia niż do zyskania metodą terorystyczną i dlatego niech siedzą cicho i nie wywołują wilka z lasu.

J. Krz.

Przegląd światowy.

EGZARCHAT PRAWOSŁAWNY W LONDYNIE

Patriarcha Meletios IV. postanowił utworzyć egzarchat w Londynie dla Europy zachodniej. Inkronizacja egzarchy Germanosa, który przyjął tytuł arcybiskupa Thyateiry odbyła się w cerkwi Hagia Sofji w Londynie, która została podniesiona do rzędu metropolji. Cały kler anglikański bardzo pochwała tę nowość, a arcybiskup Cantorbéry reprezentowany był na ceremonji przez liczny orszak dostojników kościoła anglikańskiego, interesujących się kościołem wschodnim. Metropolita Germanos podkreślił, że celem jego będzie zbliżenie kościołów, tę samą myśl podjął arcyb. Cantorbéry w liście pasterskim. Na wybór Londynu, jako siedziby metropolji, wpłynęły nie tylko względy kościelne, ale także i polityczne.

PROPAGANDA ZA NIEZAWISŁOŚCIĄ TYROLU.

„L'Oeuvre“ donosi, że sprawa proklamacji niezawisłości Tyrolu dojrzała. Opinia publiczna w tym kraju przeciwna jest przyłączeniu Tyrolu do Niemiec, nikt również nie wierzy w możliwość gospodarczej odbudowy Austrii. Skutkiem tego propaganda za niezawisłością Tyrolu znacznie się wzmożła. (AW).

Polska godzi się na rozbrojenie w granicach koniecznej obrony państwa.

STANOWISKO RZĄDU W SPRAWIE ROSYJSKIEJ PROPOZYCJI ROZBROJENIA PÓŁN.-WSCH. EUROPY.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). Przed kilku tygodniami rząd sowiecki zwrócił się do rządów państw bałtyckich i Polski z notą, która zawierała propozycję ograniczenia zbrojeń.

Stosunek Polski do tej propozycji w różny sposób komentowany był w prasie zagranicznej. Chcąc ustalić istotne stanowisko Polski do tej sprawy, zwrócił się nasz korespondent do ster miarodajnych po informacje. Oświadczone mu, co następuje:

Polska prowadzi politykę bezwzględnie pokojową, a jako kraj, który najbardziej został uszkodzony wojną, potrzebuje pokoju dla przeprowadzenia odbudowy.

Polska pragnie żyć w zgodzie ze swymi są-

siadami. Gotowa jest też na rozbrojenie, jednakże w granicach, któreby zabezpieczyły konieczną jej gotowość defensywną, która zatem nie może przejść pewnego minimum.

W Lidze Narodów istnieją dwa kierunki w tonie sekcji rozbrojeniowej. Pierwszy kierunek, tak zwany idealistyczny, reprezentowany przez lorda Cecila, przeciwstawia się drugiemu kierunkowi, reprezentowanemu przez Leona Bourgeois, który jest gorącym zwolennikiem pacyfizmu, ale z uwzględnieniem konieczności obrony niepodległości i zabezpieczenia ochrony rozwoju poszczególnych państw.

Polska podziela stanowisko drugiego kierunku. Rząd polski przeto zasadniczo nie odrzuca propozycji rządu sowieckiego, a w szczególności gotów jest akceptować projekt konferencji z Rosją w sprawie rozbrojenia.

Francja zmusza Niemcy do zapłacenia odszkodowań.

Środki przymusowe obejmują: wydalenie 80 000 Niemców z Alzacji i Lotaryngji i konfiskata ich mienia.

Paryż. (AW). Dzienniki francuskie dowiadują się, że pogłoski o rzekomym zamiarze obsadzenia obszaru Ruhry są zupełnie bezpodstawne. Będą natomiast zastosowane następujące środki przymusowe: 1) Wydalenie 80.000 Niemców z Alzacji i Lotaryngji, 2) Konfiskata ich przedsiębiorstw przemysłowych na rzecz państwa francuskiego, 3) Konfiskata fabryk i własności prywatnych w obszarze nadreńskim, jakoteż w Diesseldorfie i 2 innych miejscowościach tego obszaru 4) Sankcje prawne w obszarze nad Ruhra.

POINCARE PEWNY WYNIKU SANKCJI.

Paryż. (AW.) Poincaré wzbraniał się wczoraj wieczorem udzielić reprezentantom prasy dokładniejszych informacji w kwestji reparacyjnej. Oświadczył tylko, że środki, które zamierza zastosować będą polegać na zaostrożeniu dotychczasowych sankcji. Dnia 15. bm. zostaną zastosowane pierwsze zaostrożenia. „Jestem naszej sprawy zupełnie pewny“ — mówił — „nie może nam nikt przeszkodzić w przeprowadzeniu naszej akcji, ponieważ mamy wartościowe objekty w swym ręku.“

WEZWANIE POSŁÓW Z PARYŻA, LONDYNU I PRAGI DLA UDZIELENIA DYREKTYW POLITYCZNYCH.

Warszawa. (AW.) „Przegląd Wieczorny“ donosi, że w związku z likwidacją przesilenia i koniecznością omówienia aktualnych spraw w dziedzinie polityki zagranicznej mają być wezwani

do Warszawy niektórzy posłowie. W pierwszym rządzie dotyczy to posła polskiego w Londynie p. Wróblewskiego, w Paryżu p. Zamoyńskiego i w Pradze p. Pálza.

Wiadomości telegraficzne.

Litwinow w Warszawie. Warszawa. W drodze powrotnej z Hagi do Moskwy przybył wczoraj do Warszawy prezes delegacji rosyjskiej na konferencję haską p. Litwinow. (Tel. wł.) (G.)
Kłeska pravicowej anarchji.

Minister zdrowia wyjeżdża na konferencję epidemiczną. Warszawa. Minister zdrowia publ. dr. Chodźko wyjeżdża 11. bm. do Genewy, celem wzięcia udziału w zorganizowanych przez Ligę narod. naradach co do walki z epidemjami. (AW)

Jusserand kawalerem orderu „Polonia restituta“. Waszyngton. Havas. Polski charge d'affaires w Waszyngtonie wręczył ambasadorowi francuskiemu Jusserand'owi wielki krzyż orderu „Polonia restituta“. (PAT.)

Komunistyczny instytut dziennikarski powstaje w Moskwie. Będzie to szkoła kształcąca publicystów bolszewickich. Pełny kurs nauk ma trwać trzy lata. Wykłady rozpoczną się 15. września. (PAT.)

Nowy poseł sowiecki w Berlinie. Berlin. Przedstawiciel Rosji sowieckiej Kreteński przybył wczoraj prezydentowi Rzeszy w obecności kanclerza Wirtha swoje listy uwierzytelniające. W przemówieniu podniósł znaczenie traktatu w Rapallo i wskazał na konieczność zawarcia traktatu handlowego. (PAT.)

Polski holownik zatonął. Gdańsk. Wczoraj w tak zwanej strefie neutralnej zatonął polski holownik z ładunkiem 8 ton siemienia. Wypadku z ludźmi nie było. (PAT.)

Gdańsk bazą nacjonalistów niemieckich. Gdańsk. W dniach od 4—6. odbędzie się w Gdańsku zjazd niemieckiej młodzieży narodowej. W Niemczech zjazdy takie zostały zakazane w związku z ustawą o ochronie republiki. (PAT.)

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dzisiaj: kat. Dominika w.; gr. kat. Marii Mahd. Jutro: kat. NPM. Śnieżnej; gr. kat. Trójmy. — Wschód słońca 4.00, zachód 4.01.

Repertuar Teatru Wielkiego.

Początek przedstawień o g. 7.30 wiecz.
W piątek teatr zamknięty

W piątek teatr miejski (ul. Gródecka 2 b).
W piątek „Sprawa Kaisera“.

We Lwowie.

— **Prof. Karol Sarolca**, znany uczyony i przyjaciel Polski, profesor uniwersytetu w Edynburgu, przyjeżdża w tych dniach do Lwowa.

— **Powrót wojewody.** Wojewoda lwowski p. Kazimierz Grabowski, po powrocie z urlopu, objął urządowanie dnia 3. bm. i udziela posłuchań, jak dotąd, w poniedziałki, środy i soboty.

— **Podwyższenie opłat za telegramy.** Minister poczt i telegrafów wydał rozporządzenie, mocą którego została podwyższona dotychczasowa opłata za telegramy zwykłe z 10 na 20 Mk., a za telegramy pilne z 30 na 60 mk. od wyrazu. Jednocześnie ustala się najniższą opłatę od telegramu zwykłego na 200 mk., a telegramu pilnego a 600 mk. (AW.)

— **Uruchomienie pociągów nospiesznych Nr. 409. i 410,** kursujących pomiędzy Lwowem i Katowicami do Poznania przez Górny Śląsk, zostało na zarządzenie ministerstwa kolei żelaznych wstrzymane do dnia 10. sierpnia br. Pociągi 409. i 410. do 10. sierpnia kursują między Lwowem i Krakowem.

— **Katastrofa kolejowa.** Onegdaj wykołcił się pociąg mieszany nr. 1623, a między Dunajowem i Hlinowicami na linii Lwów-Podhajce. Kierownik pociągu i konduktor pocztowy odnieśli lekkie kontuzje. Z podróźnych nikt nie odniósł żadnych obrażeń. Usunięcie przeszkody ruchu potrwa około 48 godzin. Celem zbadania przyczyny wypadku wyjechała na miejsce komisja pod przewodnictwem wiceprezesa tut. dyrekcji inż. Nosowicza.

— **Złodzieje jabłek mordercami.** Onegdaj w nocy zakradli się nieznani dotychczas sprawcy, łakomi na cudze owoce, do ogrodu Stefana Nowaka w Skniłowie koło Lwowa i poczęli trząść jabłka. Kiedy gospodarz wyszedł z mieszkania, celom odpędzenia złodziei, jeden z nich strzelił do niego z rewolweru, raniąc go w plecy i rękę. Nieszczęśliwa ofiara odstawiono w stanie groźnym do szpitala we Lwowie — złoczyńcom zaś udało się uciec na razie bezkarnie.

— **Napad rabunkowy pod Lwowem.** Dnia 2. bm. wieczorem napadło 3 uzbrojonych bandytów na jadących z Rzesny Potkiej do Rzesny Ruskiej Jana Kowalskiego i ucznia z 8. kl. gimn. Kornela Mikulewicza ze Lwowa. Bandyci najpierw pobili napadniętych, a następnie zabrali im kuferki z ubraniami i wiktuały. Mikulewiczowi, który miał przy sobie około 50.000 mkp., udało się przed sięgnięciem po jego portfel. zbiec w pobliski laszek

Z całej Polski.

— **Pod adresem ministerstwa kolei żelaznych.** Piszą nam z Kalusza: Jedyna w Polsce kopalnia soli potasowych w Kaluszu nie otrzymuje obecnie dostatecznej ilości wagonów dla wysyłki tych dla rolnictwa niezmiernie cennych i niezbędnych nawozów. Zważywszy, jak bliskim jest termin robót jesiennych, oraz straty, jakie rolnictwo ponieść musi wskutek braku soli potasowych, który to fakt nader ujemnie odbić się musi na przyszłych zbiorach — apelują koła rolnicze do ministerstwa kolei, by zechciało niezwłocznie niedomagania te usunąć.

— **Zaczątki lotnictwa prywatnego w Polsce.** 2. sierpnia odbyły się w Warszawie konferencje między rządem polskim w osobie ministra kolei a pp. Żuchowskim i Wygradem ze spółki „Phanto“, która organizuje komunikację lotniczą. Spółka korzystać będzie z urządzeń wojskowych i lotnisk, ze stacji radiotelegraficznych i meteorologicznych. Natomiast taryfy swe przedstawiać będzie do zatwierdzenia ministerstwu kolei żelaznych. — W pierwszym roku korzystać będzie spółka z subwencji rządowej.

— **Spadek amerykański do podjęcia.** Min. spraw zagran. komunikuje: 15. lipca 1919 zmarł w Los Angeles (Kalifornia) odbywał polski niejaki Zenon Turobiński. Zmarły pozostawił spadek, do którego uprawnieni są jego rodzice. Z bliższych danych wiadomem jest tylko, że ojcu spadkobiercy jest na imię Władysław. Uprawnieni spadkobiercy winni nadesłać do min. spraw zagran., wydział konsularny, Fredry 1., po zalegalizowaniu w toku instancji, wyciąg metrykalny rodziny zmarłego, oraz pełnomocnictwo wystawione na konsula generalnego w Nowym Jorku.

— **Walne zgromadzenie Związku oficerów rezerwy WP. na województwo tarnopolskie** odbędzie się 8. sierpnia br. (wtorek) o go. 15. (3 pop.) w lokalu Związku w Tarnopolu przy ul. Kościuszki 5. z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie komitetu organizacyjnego, 2) Przyjęcie projektu statutu, 3) Wybór prezesa, 2 wiceprezesów, 10 członków zarządu i 5 zastępców, 4) Wybór komisji rewizyjnej, 5) Powołanie do życia sekcji powiatowych, 6) Ustanowienie wysokości wpisowego i wkładek i 7) Wnioski i interpelacje. Ze względu na ważność spraw, upraszamy wszystkich PT. oficerów rezerwy WP., zamieszkałych na terytorjum województwa tarnopolskiego o jak najlichniesze jawienie się, oraz powiadomienie znających oficerów rezerwy o walnym zgromadzeniu.

— **Ujęcie bandytów w Przemyślu.** Urzędnik śledczy Horak wytropił onegdaj w Przemyślu sprawców napadu rabunkowego, dokonanego kilka tygodni temu na rodzinie Glanzmanów, zamieszkałych koło cmentarza żydowskiego w Przemyślu. Jeden z nich Jan Szumelda z Żurawicy, był podejrzany o podpalenie, a tylko z braku dowodów wypuszczono go na wolność. Drugi z nich nazwiskiem Józef Augustyn, jest znanym rzeźmieszkim w Przemyślu. Obaj zaś niedawno opuścili kryminal po trzyletnim pobycie. Przypuszczalnie teraz spotka ich zasłużona kara — i tak przedko nie ujrzą światła dziennego (chyba przez kraty).

Ze świata.

— **Międzynarodowy kongres szachistów w Londynie.** „N. Fr. Presse“ donosi z Londynu, że onegdaj otwarto tam międzynarodowy kongres szachistów, w którym biorą udział najwybitniejsi szachiści światowi. Otwarcia dokonał Bonar-Law. (PAT.)

— **Wielka katastrofa kolejowa.** Dwa pociągi kolejowe z pielgrzymami z Lourdes zderzyły się koło Ville-Comtal. Około 40 osób zabitych, a 50 rannych. (PAT.)

— **Everest się broni.** Trzecia i ostatnia próba zdobycia szczytu Mt. Everestu spełzła na ni-

czem. Lawina zaskoczyła wyprawę na 25.000 stóp wysokości i pozbawiła życia siedmiu krajoznawców noszących bagaże eksploratorów. Po tym smutnym wypadku wyprawa cofnęła się ostatecznie.

— **Nacjonalistyczny krzykacz angielski oszustem.** Izba gmin postanowiła wykluczyć deputowanego Horacego Botomley, skazanego za niedo-
zwolone operacje finansowe na 7 lat więzienia.

— **Przesilenie węglowe w Ameryce.** Z Nowego Jorku donoszą, że usiłowania zażegnania strajku górników nie dały rezultatu. Zapasy węgla w Ameryce zmniejszają się szybko. Istnieje plan zaprowadzenia na nowo repartycji węgla, która istniała podczas wojny. 40 okrętów amerykańskich na wodach Europy, otrzymało polecenie przygotowania się do transportu węgla angielskiego do Ameryki. (PAT.)

Przedsiębiorcy prz wo owi, zab au dni 2. bm. uchwalili, zmuszeni koniecznością z powodu niesłychanego wzrostu cen pa zy, kosztów remontu wozów, uprzedzi i rob- cizny — nastąpiła e ceny dla przewozu drzewa i węgla za dworca kolei czerniowieckiej: A) z dworca do średm eścia, za 100 kg. 1.00 mkp.; B) z dworca na Łyczaków, Zazaarstynów, Zółkiewskie, ul. św. Zofii, Tatyńska, Kuchanowskiego, Zielona oraz przyległe boczne ulice tego rejonu, za 100 kg. dolicza się 50 proc do powyższej ceny. Za komitet przed-
siębiorców przewozowy: H. Z. Kaczmarek, M. Krasińska, I. J. Jeter, L. Buchholz, S. Schrage. 2322

KOMUNIKATY.

W sprawie morskiej stacji doświadczalnej w Helu. Ministerstwo Rolnictwa i D. P. uruchamia przy Morskim Urzędzie Rybackim „Morskie Laboratorium Rybackie“, które ma być zaczątkiem przyszłej polskiej Morskiej Stacji Doświadczalnej. Laboratorium w najbliższym czasie będzie miało za zadanie zebrać dane co do biologji sieci bałtyckiej, w szczególności co do możliwości sztucznego wylęgania większej ilości narybku tego cennego gatunku, który stopniowo zanika. Oprócz całego szeregu specjalnych zadań naukowo-przemysłowych w zakresie rybactwa morskiego Laboratorium będzie miało zadania pedagogiczne i naukowe; w tym celu będą przez Laboratorium organizowane kursa letnie dla akademików w zakresie metodyki badań morskich, oraz będą wyznaczane w porozumieniu z zakładami naukowymi tematy dla większych prac naukowych.

Podstawą prawną nowoorganizującej się placówki jest rozporządzenie Ministra b. dz. pr. z dn. 23 czerwca 1921 r. o utworzeniu Morskiego Urzędu Rybackiego; art. 3. tego rozporządzenia ustanawia Laboratorium do badań biologicznych i technicznych w zakresie rybactwa morskiego. Obecnie sprawy rybactwa morskiego jak też i Laboratorium znajduje się w resercie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, które w porozumieniu z Uniwersytem Poznańskim powierzyło z dn. 1. lipca r. l. tymczasowe kierownictwo Laboratorium prof. Dr. A. Jakubskiemu. W ten sposób została częściowo zrealizowana uchwała sejmowa z dnia 10. lutego 1920 r. w sprawie organizacji placówki do badań naszego morza.

Z letniej Rady miejskiej.

Wczorajsze posiedzenie delegatów Rady m. nie wykazało naogół silnie zaakcentowanych momentów szczególniejszej sprawności umysłowej jednostek, jakoteż ich zbioru-surogatu Rady miejskiej. Wyjątki były jednak.

Obradom przewodniczył wybornie wiceprezydent Obirek.

Przed porządkiem dziennym r. Maksymowicz zgłosił nagły wniosek w sprawie zwiększającego się braku mięsa na rynkach w mieście. Przyczyną tego ma być dokonywany za wiedzłą czynników rządowych eksport za granicę. Badania wykazały, że świnie bite we Lwowie, wywozi się masowo do Mysłowic, a stamtąd drogą nielegalną zwyczajnie, do Czechosłowacji. P. Maksymowicz wnosi o wysłanie dwóch delegatów do premiera Nowaka z prośbą o wstrzymanie eksportu mięsa i jaj.

Wiceprezydent Obirek zaznaczył w odpowiedzi, że z rzeźni wychodzi obecnie więcej mięsa niż kiedykolwiek, a ilość ta przekracza nawet granice konsumcji. W ub. miesiącu (lipcu) zabito w rzeźni rekordową ilość świń — 7.200, a w ostatnich miesiącach około 46.000 sztuk bydła. Mięso zatem teoretycznie jest. — W rzeczywistości dzieje się coś odmiennego, o czem rząd wie, lub powinien wiedzieć. Oto wywozi się en gros mięso, siano i jaja do krajów o wysokiej walucie; w tym wypadku do Czech. Na dowód przytacza p.

pro wizoryczność pomieszczenia, z tem, że budynek **przejdzie** na własność państwa, gdy stosunki ulegną zmianie na lepsze, koszty konserwacji budynku, opłaty różne itd. pokrywać ma skarb państwa.

Stosownie do wniosku r. Wereszczyńskiego uchwalono przyznać Twu kolonii rymanowskich subwencję w kwocie 80 300 mk.

Ze sprawozdania rachunkowego chemika m. wynika, iż z preliminowanej kwoty 60.000 mk., przekroczył o 13.000 mk. Na wniosek r. Poratyńskiego uchwalono wstawić powyższą sumę do budżetu na rok przyszły.

Na tem skończyło się posiedzenie jawne.

Listy z uzdrowisk.

Z RABKI.

Podobnie jak Zakopane, tak i Rabka rozrasta się jako uzdrowisko. Przyszły jej rozwój ma się odbywać w ramach niedawno uchwalonej przez Sejm ustawy uzdrowiskowej, niewolnej co prawda od błędów i niejasności, względnie niezupełnie odpowiedniej dla naszych stosunków. Dostosowaniem ustawy do lokalnych warunków każdego leńiska muszą się zająć przepisy i rozporządzenia ministerjalne. W tym też celu objeżdża obecnie nasze klimatyczne miejscowości międzyministerjalna komisja, o której pobycie w Zakopanem pisaliśmy przed paru dniami.

W Rabce informowała się komisja co do planów przyszłego rozwoju zdrojowiska, które ma objąć również i najbliższą okolicę (wsie: Stone, Zaryte, Ponice, Chabówka), oddawna już tłumnie nawiedzana przez letników. Wraz z rozbudową planuje się ulepszenie sanitarnych i mieszkaniowych stosunków. Sanitarne przeważnie urągają najprostszym przepisom higieny, zwłaszcza we wsi, w willach i domkach góralskich. Wodociągi i kanalizacja — to nieodzowne postulaty dla podniesienia i europeizowania rabczańskiego zdrojowiska. W parze z zaniedbaniem przepisów czystości idzie brak odpowiednich pomieszczeń, przepelnienie w sezonie, no i drożyzna bezkarnie grasująca, wobec której bezsilne są miejscowe czynniki. Bardzo dużo winy w ustawicznym podnoszeniu cen żywności i mieszkań ponoszą paskarze żydowscy, z którymi niepaskarskie elementy konkurować nie mogą. Przepłacanie najprostszymi środkami żywności przez żydostwo jest zjawiskiem codziennym. Korzysta z tego obficie miejscowa ludność i właścicielki pensjonatów, śrubując ceny do zawrotnej wysokości. Przydałaby się bardzo jakaś rewizja cen i komisarz drożyzniany. Oby rabczańskie uzdrowisko nie odpo kinowało swej krótkowzrocznej polityki cennikowej, tak, jak ją tego roku oplakuje porządnie puszcę Zakopane. Z.

Nadesłane.

Z repertuaru teatru okropności
GRAND GUIGNOL
w Paryżu, dramat w 5 akt. z prologiem p.

NIESAMOWITE OPOWIADANIA

wyświetla Kino KOPERNIK, Kopernika 9.

Pokrzywdzeni oficerowie.

Mimo licznych artykułów na ten temat i apeli o warstat pracy dla zdemobilizowanych oficerów akcja daje wprost małe rezultaty. Dowodem tego jest wielka ilość zdemobilizowanych bez pracy. Zdaje się, że wystarczy już ta pisanina, zdaje się wreszcie, że Rząd mógłby raz zająć się tą sprawą, aby oficer polski zdemobilizowany miał także pewne prawa i pomoc materialną.

A że dzieje się krzywda i brak sprawiedliwości, niech świadczy fakt następujący:

Dnia 16. lipca br. rozpisala Intendantura D. O. K. Lwów konkurs na dostawę paszy dla podległych tu Intendanturze Garnizonów. Do konkursu stanęło mnóstwo oferentów żydów. Z pośród wszystkich na szczególną uwagę zasługiwała oferta zdemobilizowanych oficerów gospodarczych W. P. na dostawę sia-

na i słomy dla Garnizonu Stanisławow, Kołomyja, Sniatyn, Nadwórna.

Mimo, że sam Szef Intendantury puikownik Schindler poprzednio kazał powołać się na ofertę zdemobilizowanym oficerom, że proszą o dopuszczenie ich do ustnej licytacji, oferta za tała przez puik. Schindlera odrzuconą.

Zdemobilizowani dowiedzieli się, że dostaw otrzymali żydzi.

Gdzie tuż sprawiedliwość i konsekwencja puikownika?

Dowiadujemy się, że warunki zapędane przez spółkę żydowską na ofercie cpięją plus 10% od cen rynkowych, względnie targowych, zaś zdemobilizowani oficerowie zapędali te same warunki i zażądali tylko 5% plus od miejscowych na miasto Stanisławów, zaś na Kołomyję tylko 2% plus od ceny obowiązującej w danej miejscowości.

Odnośne pismo w tej sprawie zostało odełane do Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. 6. we Lwowie.

Żądamy tylko sprawiedliwości a nie protekcji. Związek zdemob. oficerów we Lwowie.

Książki i pisma nadesłane Redakcji.

Miesięcznik Statystyczny wydany przez Główny Urząd Statystyczny zeszyty 4-ty i 5-ty t. V. Ukazały się jednocześnie dwa zeszyty o nader obfitej treści. Zeszyt 4-ty zawiera szkic p. Bielskiewicza o organizacji pierwszego spisu ludności w Polsce oraz artykuł p. Tadeusza Szurm de Szrem, o zaludnieniu Rosji Sowieckiej. Część druga (biuletyn) z wiera, oprócz obfitych już dawniej istniejących działów (rolnictwo, kredyt, ruch naturalny i ludności, stan gospodarczy Polski w cyfrach).

Zeszyt 5-ty jest całkowicie poświęcony spisu ludności. Poprzedzone słowem wstępnym prof. J. Duzka szczegółowe tablice statystyczne zawierają: 1-a ludność według płci, liczbę budynków mieszkalnych oraz ilość bydła, 2-a pouział ludności na polską i niepolską i 3-a interesujące porównanie liczb obecnych z przedwojennymi oraz liczby względne charakteryzujące gęstość zaludnienia, stan inwentarza żywego i t. p.

„Statystyki Pracy“ miesięcznika wydawanego przez Główny Urząd Statystyczny ukazał się Nr. 6, pod redakcją Edwarda Lipińskiego i zawiera: poza ofiłym materiałem cyfrowym i artykułem o drożyznie w Polsce i w Niemczech m. in. opis stanu przemyślu i b. interesujący opis na podstawie przeprowadzonej ankiety o stopniowym uruchomieniu przemysłu; ceny hurtowne i detaliczne z interesującym porównaniem poziomu cen w Polsce i zagranicą; drożyzna w ma u; zarobki i warunki pracy z ciekawym zestawieniem płac robotników w Niemczech; atrak i lokauty.

— 00 —

KRONIKA SPORTOWA.

Lubiec (Żółkiew)—Ster (Lwów) 4 : 1 (2 : 1). Zawody towarzyskie (boisko klubu Lubiec w Żółkwi).

S. C. Hakoach (Wiedeń) gra w sobotę 5. i w niedzielę 6. sierpnia z Hasmoną i Pogonią na boisku L. K. S. Pogoń. Początek zawodów o g. 5 popoł. W sobotę poprzedzą zawody lekkoatletyczne, w niedzielę match Hagibor (Przemyśl)—Hasmona II. o g. 3 popoł.

OGŁOSZENIA.

Żelazo sztabowe, Blachę,

Dźwigary po oryginalnych cenach fabrycznych w posyłkach całowagonowych poleca „PILOT“ S.ółka z ogr. por. Lwów ul. Batorego 4. 2326

DLA ODBUDOWY:
WAPNO, CEMENT, GIPS, CEGŁY, DACHÓWKI, LUPEK, PAPA, ASFALT, PIECE, POSADZKI, KURY, KŁOZETY, ŁAZIENKI, ORAZ WSZELKIE MATERIAŁY BUDOWLANE I WODOCIĄGOWE.
BRACIA MUND
LWÓW, SYKSTUSKA 23.
TELEFON 870.

Mlyńskie kamienie, walce, łuszczarki, transmisyje, pa y, gazy, motory, turbiny poleca 2187
„PILOT“ Lwów, ul. Batorego 4.

„Dewajtis“

Na uraźna woda stołowa pierwszorzędnej jakości (a la Gieshübler). Wysyła i dostarcza Zarząd źródła „Dewajtis“ w Pacykowie pod Stanisławowem. 9410

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń Ska Akc.

założone w r. 1870 — jakoteż łącznie z tem Towarzystwem pracujące
Polskie Tow. Asekuracyjne i Reasekuracyjne „PATRIA“ Ska Akc.
i Towarzystwo Ubezpieczeń na życie „VARSCVIA“ Ska Akc.
Oddziały we Lwowie

przeniosły swoje biura z ul. Zyblikiewicza 15 do nowego lokalu we własnym gmachu przy ul. Słowackiego 1. 18 (róg ul. 3. Maja).
Telefon nr. 340.

POLSKI BANK KRAJOWY we Lwowie

ogłasza

KONKURS

na posadę Dyrektora-Komercjalisty

dla S. A. „Powszechne Domy Składowe“ we Lwowie. Warunki: Studja prawnicze i handlowe oraz zdelności organizatorskie i znajomość języków. Zgłoszenia pisemne z podaniem referencji warunków i życiorysu wnosić należy do protokołu Polskiego Banku Krajowego do dnia 31. sierpnia 1922. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi

Czas odnowić przedpłatę na sierpień!

Od Administracji KURJERA LWOWSKIEGO

Prosimy uprzejmie o jak najrychlejsze nadesłanie prenumeraty

na sierpień br.

wraz z ewent. zaległością, celem uregulowania nakładu. — Wypłata kwot wpłaconych na czeki Pocz. Kasy Oszczęd. następuje po upływie 8 do 10 dni, z tego powodu najrychlejsza wysyłka prenumeraty jest wskazaną w interesie szan. prenumeratorów.

Na czekach lub przekazach wymienić należy, na jaki cel służyć ma nadesłana kwota: prenumerata, ogłoszenie, składki.

Cena prenumeraty wynosi:

We Lwowie miesięcznie do odbierania w administracji Kurjera Lwowskiego	900 m.
We Lwowie z odnośzeniem do domu	1.000 m.
Z przesyłką pocztową w całej Polsce	1.000 m.
Zagranicą miesięcznie	1.600 m.
Za zmianę adresu dopłaca się	20 m.

SYNDETIKON STANISŁAW ABL

Lwów, Legionów 11. Filia: Sykstuska 3.

BECZKI ŻELAZNE

ki kaset sztuk ocynkowane, bardzo silne, pojemności 200, 300 i 400 litrów okazują do sprzedania „PILOT”, Spółka z ogr. por. Lwów, ul. Batorego 4. 2325

KONKURS.

Dyrekcja Gimnazjum koedukacyjnego Koła P. Macierzy Szkolnej w Staszowie (powiat Sandomierz) poszukuje od września b. r. nauczyciela (tki) przyrody.

Wynagrodzenie wyższe niż w szkołach państwowych na podstawie norm komisji 5-ciu.

Kandydaci (tk) z praktyką nauczycielską w szkołach średnich mogą uzyskać lepsze warunki według umowy, w braku tychże uwzględni się absolwentów (tki) Wydziału filozof.

Pomieszkania zarówno dla samotnych, jak z rodziną zapewnione. 2 81

Oferty należy skierować pod adresem:

Dyrektor S. Zmarz
Rymanów-Zdrój.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Łucku

ogłasza, że w dniu 16. sierpnia rb. o g. 12-ej w południe w lokalu tegoż Zarządu, odbędzie się konkurs przy pomocy deklaracji pisemnych na eksploatację terenów leśnych z oddaniem do wyróbki 6-cioletn. etatu cięć i użytków przygodnych, poczynając od roku 1922, podzielonych na 7 jednostek licytacyjnych znajdujących się w Nadleśnictwach:

Szackim, Zabłockim, Krymniańskim, Snowidowickim, Czartoryskim, Trojańskim, Karpiłowieckim i Suraskim.

Szczegóły sprzedaży, warunki przetargu i wzór oferty, są do przejrzania w Z. O. L. P. w Łucku, Departamencie Leśnictwa w Warszawie (ul. Senatorska 15) i w Nadleśnictwach.

2239

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Łucku.

Posady i prace.

Elektrotechnik - monter, pracownik firm. Siemens-Suckert, A. E. G. i większych przedsiębiorstw, na stały, stały i zmienny pąd, także reperacje i nawijanie motorów, poszukuje posady w dużym przedsiębiorstwie lub fabryce od z - raz. Oferty skierować pod „G. 2433” do Wielkopolskiej Agencji Reklamy, Poznań Gwarna 19. 2319

Poszukuję posady biurowej z raz. Zgłoszenia pod Matura K. 2276

Inwalida wojenny poszukuje jakiegokolwiek zajęcia z mieszkaniem. Zgłoszenia do adm. pod „Inwalid”. 2317

Różne.

Michał Ostrowski z Mohylań wracając z Kuli-kowa do Mohylań dnia 20/7. zgubił dokumenta wojskowe. Łaskawy znalazca raczy zwrzcić mi pieniądze, a dokumenta wrócić za wynagrodzeniem. 2318

Do P. T. Prenumeratorów zwraca się do ser litościwych z prośbą o łaskawe datki na okulary chorego na oczy po operacji długoletnia kolporterka Rotte-rowa z ulic: Gródeckiej, Bardenich, Ziemiałkowskiego Dekarta i t. d. Datki przyjmuje Administracja Kurjera Lwowskiego „Na okulary dla kolporterki”. 2248

Państwowa fabryka ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH w Chorzowie.

Wyrabia azotniak wapniak (Kalkstickstoff) dla celów rolniczych. Zawartość azotu 18% do 20%. Zamówienia na przesyłki całowagonowe przyjmuje Zarząd fabryki w Chorzowie.

2204

Nauka i wychowanie.

WPISY

na nowy kurs rachunkowości państwowej do rząd. egzaminu w Województwie lwowskim oraz stenografii polskiej — przyjmują od 6 bm. do 15. bm. w godz. od 10-12 przedpołudn. i od 5-7-ej popoł. **Konces. Prakt. Kursy Księgowski** 2327
Z. OLSZEWSKIEGO
Lwów, Kurkowa 38.
Dla zamiejscowych system korespondencyjny.

Kupno i sprzedaż.

Willa 9 pokoi, komfort, stajnia, wozownia, 3/4 morga sadu, sprzedam Wierzbowa 1, obok Targów Wschodnich, od 3-5. 2324
Młynskie kamienie, maszyny, turbiny transmisje pasy, motory ropne, lokomobile, gąry po cenach konkurencyjnych poleca: „Pilot” Lwów Batorego 4. 1267
Kapelusze i woale zało-one poleca Topolnicki, Kopernika 1. 2220